EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.10.2025
COM(2025) 579 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

unionin tullikoodeksin 278 a artiklan nojalla edistymisestä koodeksissa säädettyjen sähköisten järjestelmien kehittämisessä

{SWD(2025) 281 final}

Sisällysluettelo

1. Johdanto 2
2. Kertomuksen sisältö 3
3. UTK:n sähköisiin järjestelmiin liittyvät vastuut 4
4. Yleiskatsaus UTK:n sähköisten järjestelmien käyttöönoton edistymisestä 4
4.1 ENNEN VUOTTA 2024 VALMISTUNEET HANKKEET 4
4.2 KÄYNNISSÄ OLEVAT JA VALMISTUNEET HANKKEET VUONNA 2024 5
4.3 TIETOTEKNISTEN UTK-HANKKEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANON VIIVÄSTYMISEN RISKI 13
4.4 KORJAAVAT TOIMET 15
4.5 LAAJENTUMISMAIDEN TILANNE 17
5. Tiivistelmä ja päätelmät 18

1. JOHDANTO

Tämä on **unionin tullikoodeksin**[1]**, jäljempänä 'UTK', digitaalista täytäntöönpanoa koskeva vuoden 2024 vuotuinen edistymiskertomus**, joka on kuudes komission UTK:n 278 a artiklan mukaisesti laatima kertomus[2] sähköisten järjestelmien kehittämisen edistymisestä. Siinä käsitellään **vuonna 2024 saavutettua edistymistä**, mukaan lukien katsaus **odotettavissa olevaan tulevaan edistymiseen**.

UTK tuli voimaan 1. toukokuuta 2016. Vuonna 2019 tehtyjen muutosten[3] jälkeen siinä vahvistetaan, että digitalista siirtymää koskevat hankkeet ja niiden täytäntöönpano on saatava asteittain päätökseen joko vuonna 2020, 2022 tai 2025. Tullimuodollisuuksien suorittamiseen voidaan edelleen käyttää olemassa olevia sähköisiä ja paperiasiakirjoihin perustuvia järjestelmiä (niin sanotut siirtymätoimenpiteet) siihen asti, kun UTK:ssa säädetyt uudet tai päivitetyt sähköiset järjestelmät ovat toiminnassa. Tässä yhteydessä UTK:n työohjelmaa[4] ja sähköisiä järjestelmiä koskevista teknisistä järjestelyistä annettua täytäntöönpanoasetusta[5] (IRTA) on luettava yhdessä UTK:n ja sen delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten kanssa.

UTK:n työohjelma on oikeudellinen väline, jolla ohjataan asteittaista ja monimutkaista kolmiulotteista siirtymistä kohti täysin digitaalista tulliympäristöä ottaen huomioon järjestelmien keskinäiset riippuvuussuhteet ja todellisen kehityksen tilanne. Se on väline, jolla hankkeiden sidosryhmiä (jäsenvaltiot, komissio ja talouden toimijat) ohjataan hankkeiden toteuttamiseen yhtenäisellä ja toteuttamiskelpoisella tavalla viimeistään 31. joulukuuta 2025, joka on digitaalisen siirtymän viimeinen päättymispäivä.

Tässä kertomuksessa tukeudutaan UTK:n työohjelmaan, jonka komissio hyväksyi 15. joulukuuta 2023 ja joka muodostaa perustan edistymisestä raportoinnille. Ohjelman ja hankkeiden hallinnointiin liittyvät näkökohdat määritellään tullin monivuotisessa strategisessa suunnitelmassa.

Samanaikaisesti UTK:n meneillään olevan täytäntöönpanon kanssa komissio hyväksyi 17. toukokuuta 2023 ehdotuksen[6] tulliliiton kattavaksi uudistamiseksi, mukaan lukien uusi UTK, mikä merkitsee merkittävää muutosta EU:n tullikehykseen. Euroopan parlamentti ja neuvosto käsittelevät ehdotusta parhaillaan tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen.

Uudistus perustuu kolmeen pääpilariin:

1) EU:n tullidatakeskuksen kehittämisestä ja valvonnasta vastaavan EU:n tulliviranomaisen perustaminen: tämä on uuden järjestelmän moottori, joka korvaa nykyisen tulli-ilmoituksiin perustuvan hajautetun tietoteknisen arkkitehtuurin keskitetyllä datavetoisella ympäristöllä.

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1–101).

[2] Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434;
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339;
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382;
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029;
2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2024:395:FIN.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/632, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 952/2013 muuttamisesta muita menetelmiä kuin unionin tullikoodeksissa säädettyjä sähköisiä tietojenkäsittelymenetelmiä koskevan siirtymäkauden pidentämiseksi (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 54–58).

[4] Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/2879, annettu 15 päivänä joulukuuta 2023, unionin tullikoodeksissa säädettyjen sähköisten järjestelmien kehittämistä ja käyttöönottoa koskevan työohjelman vahvistamisesta (EUVL L 325, 22.12.2023, s. 1–17, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879).

[5] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/512, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2025, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 mukaisten tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen tarkoitettujen sähköisten järjestelmien kehittämistä, ylläpitämistä ja käyttämistä koskevista teknisistä järjestelyistä (EUVL L 2025/512, 20.3.2025, s. 1–45, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/fin).

[6] Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI unionin tullikoodeksista, Euroopan unionin tulliviranomaisen perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 952/2013 kumoamisesta (COM(2023) 258 final).

2) Kaupan toimijoiden kanssa tehtävä uusi kumppanuus: tämä perustuu sellaisiin avoimiin prosesseihin, joiden avulla vaatimustenmukaiset kauppavirrat voivat toimia ilman virallista vuorovaikutusta tullin kanssa ja jotka keventävät asiaan liittyvää hallinnollista taakkaa.

3) Räätälöity sähköisen kaupankäynnin tullijärjestelmä, jonka ansiosta verkkoalustat ovat keskeisiä toimijoita sen varmistamisessa, että verkossa suoraan kuluttajille EU:ssa myytävät tavarat täyttävät kaikki tullivelvoitteet.

On erittäin tärkeä saattaa UTK:n sähköiset järjestelmät oikea-aikaisesti valmiiksi, jotta UTK:n hyödyt kaupan alan toimijoille toteutuisivat. Tämä on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan tukea ja edistää tulliuudistusta ja tulevan EU:n tullidatakeskuksen kehittämistä, sillä muutoin tulliuudistuksen luvatuilla merkittävillä yksinkertaistamisilla ei ole vahvaa perustaa.

2. KERTOMUKSEN SISÄLTÖ

UTK:n työohjelmassa luetellut hankkeet voidaan jakaa kolmeen järjestelmäluokkaan IRTA:n[7] määritelmien perusteella:

i) **Euroopan laajuiset keskitetyt järjestelmät**, jotka komissio kehittää tai päivittää (edellyttävät usein myös jäsenvaltioilta kansallisten järjestelmien kehittämistä tai päivittämistä)
ii) **Euroopan laajuiset hajautetut järjestelmät**, jotka komission on kehitettävä tai päivitettävä, mutta joissa on merkittävä kansallinen osa, joka jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön
iii) **kansalliset järjestelmät**, jotka jäsenvaltioiden on kehitettävä tai päivitettävä itse.

Tässä kertomuksessa selitetään ensin kertomuksen laatimismenetelmä ja käytetyt lähteet (2 jakso), minkä jälkeen siinä käsitellään lyhyesti UTK:n sähköisiin järjestelmiin liittyviä vastuita (3 jakso). Lisäksi se sisältää yleiskatsauksen eri hankkeista ja niiden edistymisestä. Siinä myös tuodaan esiin mahdolliset todetut viivästykset ja suunnitellut korjaavat toimenpiteet (4 jakso). Kertomuksen päätelmissä esitetään lyhyesti yleisarvio UTK:n työohjelman täytäntöönpanon edistymisestä (5 jakso).

Kertomukseen **liittyy komission yksiköiden valmisteluasiakirja**[8], joka julkaistaan tämän kertomuksen yhteydessä ja joka sisältää yksityiskohtaisia tietoja jäsenvaltioiden raportoimien eri hankkeiden suunnittelusta ja edistymisestä. Tätä työtä tuki ulkopuolinen toimeksisaaja.

Kertomus ja komission yksiköiden valmisteluasiakirja perustuvat seuraavista **lähteistä** kerättyihin tietoihin:

1) Kansalliset hankesuunnitelmat, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava kahdesti vuodessa (tammikuussa ja kesäkuussa).

Kustakin hankkeesta kerättyihin tietoihin sisältyvät tarkat päivämäärät, tilanne ja edistyminen kunkin UTK:n työohjelmassa asetetun välitavoitteen osalta.

2) Jäsenvaltioille suunnattu **kysely**.

Tietoihin sisältyivät riskien, viivästysten ja viivästysten syiden arviointi sekä hankkeisiin liittyvät suunnitellut ja/tai toteutetut korjaavat toimenpiteet. Lisäksi jäsenvaltiot toimittivat vuonna 2023 omaksutun lähestymistavan mukaisesti tietoja myös hankkeiden kehittämisen aikana saaduista kokemuksista ja mahdollisesti tarvittavasta lisätuesta.

---

[7] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/512, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2025, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 mukaisten tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen tarkoitettujen sähköisten järjestelmien kehittämistä, ylläpitämistä ja käyttämistä koskevista teknisistä järjestelyistä (EUVL L, 2025/512, 20.3.2025, s. 1–45, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/fin).

[8] Komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamaan kertomukseen liittyvä unionin tullikoodeksin 278 a artiklan nojalla annettu komission yksiköiden valmisteluasiakirja edistymisestä koodeksissa säädettyjen sähköisten järjestelmien kehittämisessä (SWD(2024) XX final).

3) Kahdenväliset korkean tason kokoukset jäsenvaltioiden tullihallinnon tietotekniikkaosastojen kanssa.

Kahdenvälisissä kokouksissa jäsenvaltioilta saadaan kattava ja tarkka käsitys kunkin UTK-hankkeen tilanteesta, myös niiden kohtaamista ongelmista, ja ehdotuksia ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi.

4) Euroopan laajuisten koordinointi- ja seurantaohjelmien tuotokset.

Tämä kertomus sisältää myös analyysin, joka perustuu yksityiskohtaisempiin tietoihin, joita komission verotuksen ja tulliliiton pääosaston hankepäälliköt ovat toimittaneet ja joita jäsenvaltiot ovat raportoineet vuodesta 2020 lähtien käytössä olleiden Euroopan laajuisten järjestelmien koordinointiohjelmien puitteissa.

3. UTK:N SÄHKÖISIIN JÄRJESTELMIIN LIITTYVÄT VASTUUT

Jäsenvaltiot ja komissio sopivat kunkin järjestelmän (keskitetty, hajautettu tai kansallinen) arkkitehtuurista, jonka perusteella määritellään **tehtävien jako** järjestelmän kehittämiseen, käyttöönottoon, toimintaan ja ylläpitoon liittyvien **vastuiden** osalta. Tästä säädetään IRTA:ssa, jossa kuvaillaan, mitä osia kyseisissä järjestelmissä on oltava ja se, ovatko ne kansallisia (kehitetty kansallisella tasolla) vai yhteisiä (kehitetty EU:n tasolla). Arkkitehtuurin osalta keskitetyt järjestelmät ja hajautetut järjestelmät ovat luonteeltaan Euroopan laajuisia ja sisältävät oletusarvoisesti yhteisiä osia, jotka toisinaan yhdistyvät kansallisiin osiin, kun taas kansalliset järjestelmät koostuvat ainoastaan kansallisista osista.

IRTA:n 103 artiklan mukaisesti komissio kehittää ja testaa **yhteisiä osia** sekä ottaa ne käyttöön ja hallinnoi niitä. Jäsenvaltiot voivat testata niitä. Jäsenvaltiot kehittävät ja testaavat **kansallisia osia** sekä ottavat ne käyttöön ja hallinnoivat niitä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset osat ovat yhteentoimivia yhteisten osien kanssa. Komissio laatii ja ylläpitää hajautettuja järjestelmä koskevia yhteisiä eritelmiä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Jäsenvaltioiden on kehitettävä, käytettävä ja ylläpidettävä rajapintoja sellaisten hajautettujen järjestelmien toimivuuden varmistamiseksi, joita tarvitaan vaihdettaessa tietoja talouden toimijoiden ja muiden henkilöiden kanssa kansallisten osien ja rajapintojen kautta sekä muiden jäsenvaltioiden kanssa yhteisten osien kautta.

4. YLEISKATSAUS UTK:N SÄHKÖISTEN JÄRJESTELMIEN KÄYTTÖÖNOTON EDISTYMISESTÄ

UTK:n työohjelma sisältää 17 hanketta, jotka johtavat vaadittavien sähköisten järjestelmien käyttöönottoon. Niistä 14 on **Euroopan laajuisia hankkeita**, joista komissio on vastuussa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa (ja jotka johtavat keskitettyihin ja hajautettuihin järjestelmiin). Jäsenvaltiot vastaavat yksin kolmesta **kansallisesta hankkeesta** (jotka johtavat kansallisiin järjestelmiin).

4.1 ENNEN VUOTTA 2024 VALMISTUNEET HANKKEET

Komission mukaan seuraavat **yhdeksän uutta järjestelmää tai päivitystä** on otettu onnistuneesti käyttöön:

- UTK – Rekisteröidyn viejän järjestelmä – *REX* (uusi): otettiin käyttöön vuonna 2017
- UTK – Tullauspäätösjärjestelmä – *CDS* (uusi): otettiin käyttöön vuonna 2017
- UTK – Kaupan alan toimijoiden suora pääsy Euroopan tietojärjestelmiin – *YKH&DA* (yhtenäinen käyttäjien hallintajärjestelmä ja digitaalinen allekirjoitus) (uusi): otettiin käyttöön vuonna 2017

- UTK – Talouden toimijoiden rekisteröinti- ja tunnistejärjestelmä 2 – *EORI2* (päivitys): otettiin käyttöön vuonna 2018
- UTK – Surveillance 3 – *SURV3* (päivitys): otettiin käyttöön vuonna 2018
- UTK – Sitovat tariffitiedot – *STT* (päivitys): otettiin käyttöön vuonna 2019
- UTK – Valtuutetut talouden toimijat – *AEO* (päivitys): otettiin käyttöön vuonna 2019
- UTK – Vakioitu tietojenvaihto erityismenettelyjä varten – *INF* (uusi): otettiin käyttöön vuonna 2020
- UTK – Tuontivalvontajärjestelmä 2 – julkaisu 1 & 2 – *ICS2 – julkaisu 1 & 2* (päivitys): otettiin käyttöön vuonna 2021 ja vuonna 2023.

4.2 KÄYNNISSÄ OLEVAT JA VALMISTUNEET HANKKEET VUONNA 2024

Tässä kertomuksessa tuodaan esiin käynnissä olevien komission ja jäsenvaltioiden hankkeiden toteuttamisessa vuonna 2024 aikaansaatuja saavutuksia ja kohdattuja haasteita.

Jäljempänä 4.2.1 jaksossa on yleiskatsaus **kuudesta Euroopan laajuisesta hankkeesta**, joiden suunniteltu käyttöönotto on vuosina 2024–2025. Niistä viiden hankkeen käyttöönoton aikaväli päättyi vuonna 2024 UTK:n työohjelman oikeudellisen kehyksen mukaisesti.

Jäljempänä 4.2.2 jaksossa kuvataan seuraavien **kolmen kansallisen hankkeen** toteuttamista: *saapumistiedonanto* / *esittämistiedonanto* / *väliaikainen varastointi* (ns. kansalliset saapumisjärjestelmät), *kansalliset tuontijärjestelmät* ja *erityismenettelyt*. Näiden hankkeiden oli alun perin tarkoitus olla UTK:n mukaisesti toiminnassa 31. joulukuuta 2022 mennessä. Aiemmissa UTK:n vuotuisissa edistymiskertomuksissa on jo todettu, että useat jäsenvaltiot ovat pyytäneet UTK:n 6 artiklan 4 kohdan mukaista poikkeusta, koska ne eivät kyenneet noudattamaan tätä määräaikaa. Tämän seurauksena komissio hyväksyi 1. helmikuuta 2023 täytäntöönpanopäätökset, joilla myönnettiin poikkeuksia tietyille jäsenvaltioille ja pidennettiin määräaikaa 31. joulukuuta 2023 saakka kansallisten tuontijärjestelmien ja erityismenettelyjen tuontialan sekä lentoliikenteen kansallisten saapumisjärjestelmien osalta, kun taas muiden liikennemuotojen osalta ilmoitettiin yhdenmukaistamisesta ICS2-järjestelmän eri julkaisujen kanssa.

4.2.1 Euroopan laajuiset hankkeet

Euroopan laajuisilla hankkeilla on erityinen rakenne, sillä ne voivat sisältää sekä keskitettyjä että kansallisia osia ja useita vaiheita tai osia. Kuten UTK:n 278 artiklan 3 kohdassa todetaan, niiden on oltava toiminnassa viimeistään 31. joulukuuta 2025. Seuraavassa esitetään kunkin hankkeen lyhyt kuvaus ja edistyminen:

1) **UTK – Vakuuksien hallinta** – GUM (uusi): Hankkeen tarkoituksena on varmistaa erityyppisten vakuuksien tehokas ja vaikuttava hallinnointi kaikkialla EU:ssa. Tavoitteena on erityisesti parantaa vakuuksien käsittelynopeutta, jäljitettävyyttä ja valvontaa tullitoimipaikkojen välillä.

   Edistyminen: *GUM-järjestelmän osa 1*, joka hallinnoi keskitetysti vakuuksia, joita voidaan käyttää useissa jäsenvaltioissa, **otettiin käyttöön 11. maaliskuuta 2024** tullauspäätösjärjestelmässä. Kun otetaan huomioon näiden kahden osan yhteenliitäntä, vaatimustenmukaisuustestaukseen liittyvät toimet ovat edelleen käytettävissä, kunnes jäsenvaltiot ottavat käyttöön *GUM-järjestelmän osan 2* järjestelmänsä.

   Kansallisen osan eli *GUM-järjestelmän osan 2* suhteen jäsenvaltioiden on määrä luoda toimivat yhteydet keskitettyyn osaan maaliskuun 2024 ja kesäkuun 2025 välisenä aikana. Muutamat jäsenvaltiot ilmoittivat kansallisen osansa käyttöönoton olevan valmis, mutta

useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, että hankkeen toteuttamiseen aikataulun mukaisesti vuoden 2025 toisella neljänneksellä kohdistuu matala tai keskimääräinen riski.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.6.2 ja 4.1.2 jaksossa.

2) **UTK – Tuontivalvontajärjestelmä 2** – *ICS2* (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on lisätä toimitusketjun turvallisuutta parantamalla lastin ennakkoilmoituksissa olevien tietojen laatua, rekisteröintiä, saatavuutta ja jakamista.

Edistyminen: *ICS2-järjestelmän julkaisussa 3* laajennetaan soveltamisalaa lentoliikenteestä meri- ja sisävesiliikenteeseen, maantieliikenteeseen ja rautatieliikenteeseen. Koska kyse on keskitetystä järjestelmästä, tätä julkaisua koskevat vaatimustenmukaisuustestaukseen liittyvät toimet ovat yksinomaan talouden toimijoiden toteuttamia.

Yleisesti ottaen talouden toimijoiden on ryhdyttävä käyttämään *ICS2-järjestelmän julkaisua 3* kolmessa vaiheessa: meri- ja sisävesiliikenteen harjoittajat viimeistään 4. joulukuuta 2024, meri- ja sisävesiliikenne viimeistään 1. huhtikuuta 2025 ja maantie- ja rautatieliikenteen harjoittajat viimeistään 1. syyskuuta 2025. Useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, että meriliikenteen osalta hanke etenee tavoitteiden mukaisesti ja että muiden liikennemuotojen osalta riski UTK:n työohjelman määräajan noudattamatta jättämisestä on alhainen.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 4.2.2 jaksossa.

3) **UTK – Unioniaseman selvitys** – *PoUS* (uusi): Hankkeen tarkoituksena on tallentaa, hallinnoida ja poimia kaikki selvitykset, jotka kaupan alan toimijat antavat todistaakseen tavaroidensa unioniaseman. Hanke on riippuvainen UTK:n tullikäyttöön tarkoitetusta tavaraluettelosta ja eurooppalaisesta merenkulkualan yhdennetystä palveluympäristöstä (EMSWe), joten se toteutetaan kahdessa eri vaiheessa epäjohdonmukaisuuksien ja riskien minimoimiseksi.

Edistyminen: *PoUS-järjestelmän vaihe 1* **otettiin käyttöön** suunnitelmien mukaisesti **1. maaliskuuta 2024**.

Komissio saattoi *PoUS-järjestelmän vaiheen 2* tekniset eritelmät päätökseen vuoden 2023 toisella neljänneksellä, ja yhdenmukaisuustestaukseen liittyvien toimien on tarkoitus päättyä vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

Jäsenvaltiot ja komissio ovat aikataulussa hankkeen toteuttamiseksi lakisääteiseen määräaikaan eli 15. elokuuta 2025 mennessä. Hankkeelle on määritetty keskimääräinen tai korkea riski, kun otetaan huomioon riippuvuus EMSWe:stä.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.9.2 ja 4.3.2 jaksossa.

4) **UTK – Keskitetty tulliselvitys tuonnissa** – Uusi Euroopan laajuinen CCI-järjestelmä varmistaa keskitetyn tulliselvitysprosessin digitalisoinnin Euroopan tasolla UTK:ssa määritellyllä tavalla. Sen ansiosta luotetut kaupan alan toimijat voivat antaa tulli-ilmoituksen sijoittautumisjäsenvaltionsa valvovassa tullitoimipaikassa tavaroista, jotka esitetään fyysisesti tullitoimipaikassa missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, mikä mahdollistaa tulli-ilmoitusten käsittelyn ja tavaroiden fyysisen luovutuksen digitaalisella, tehokkaalla, ennakoitavalla ja koordinoidulla tavalla eri jäsenvaltioissa sijaitsevien tullitoimipaikkojen välillä.

CCI-järjestelmä toteutetaan kahdessa vaiheessa:

CCI-järjestelmän vaihe 1 mahdollistaa vakiomuotoisen ja yksinkertaistetun ilmoituksen, mukaan lukien ennakkoon annettu tulli-ilmoitus, automatisoidun käsittelyn sekä luonteeltaan jaksottaisen tai yleisen täydentävän ilmoituksen tavaroiden saattamiseksi vapaaseen liikkeeseen, tullivarastointiin, sisäiseen jalostukseen ja loppukäyttöön. ***CCI-järjestelmän vaihe 2*** perustuu vaiheeseen 1 laajentamalla soveltamisalaa **kaikkiin jäljellä oleviin CCI-**

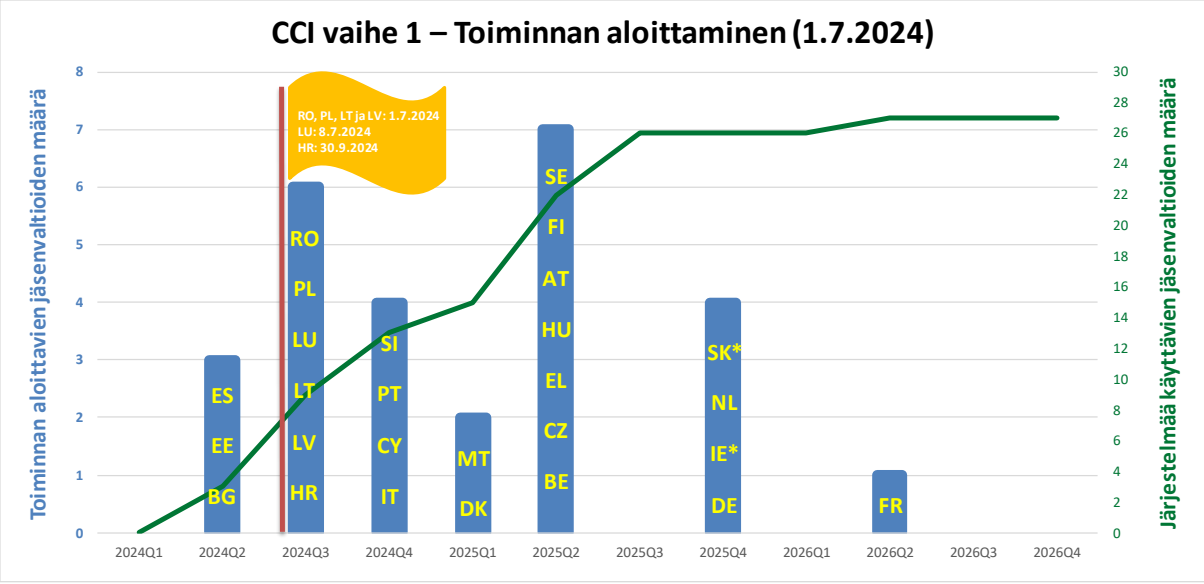
skenaarioihin, mukaan lukien **monimutkaisemmat ilmoitustyypit ja prosessivirrat**. Sen tavoitteena on saattaa päätökseen tuonnin keskitetyn tulliselvityksen digitaalinen integrointi ja toimivuus kaikkialla EU:ssa.

Molemmat vaiheet liittyvät toisiinsa: **Vaihe 1 on vaiheen 2 ennakkoedellytys**, ja jotkin jäsenvaltiot ovat päättäneet toteuttaa molemmat vaiheet samanaikaisesti kansallisten toimien yksinkertaistamiseksi.

Edistyminen: *CCI-järjestelmän vaiheen 1* osalta komissio edistyy aikataulun mukaisesti, ja jäsenvaltioiden kanssa tehdään parhaillaan vaatimustenmukaisuuden testausta. Hankkeen viivästymisen riskiksi on määritetty keskimääräinen tai korkea, koska se on riippuvainen siitä, saavatko jäsenvaltiot valmiiksi kansallisen tuontijärjestelmän päivityksen, joka on *CCI-järjestelmän* käyttöönoton ennakkoedellytys.

CCI-järjestelmän ensimmäisen vaiheen täytäntöönpano alkoi **1. heinäkuuta 2024, kun yhteiset osat ja jotkin kansalliset osat olivat valmiita**. Kuten jäljempänä olevasta kaaviosta 1 käy ilmi, CCI-järjestelmän vaihe 1 oli eurooppalaisten yritysten käytettävissä yhdeksässä jäsenvaltiossa (Bulgaria, Viro, Espanja, Luxemburg, Liettua, Latvia, Puola, Romania ja Kroatia) syyskuussa 2024. Belgia, Tšekki, Tanska, Kreikka, Kypros, Italia, Malta, Itävalta, Unkari, Portugali, Suomi, Ruotsi ja Slovenia aikovat ottaa sen käyttöön asteittain 2. kesäkuuta 2025 mennessä. Saksa, Slovakia, Alankomaat ja Irlanti aikovat ottaa vaiheen käyttöön asteittain 31. joulukuuta 2025 mennessä. Ranska aikoo ottaa vaiheen käyttöön vuoden 2025 jälkeen.

Kukin sininen pylväs sisältää niiden jäsenvaltioiden lukumäärän, jotka ovat ottaneet käyttöön CCI-järjestelmän, kun taas vihreä viiva kuvaa järjestelmän käyttöön (odotettavasti) ottaneiden jäsenvaltioiden kokonaismäärää ja punainen viiva vastaa 1. heinäkuuta 2024 saavutettua oikeudellista välitavoitetta.

Kaavio 1: CCI-järjestelmän vaiheen 1 käyttöönotto jäsenvaltioissa

Komissio viimeisteli *CCI-järjestelmän vaiheen 2* tekniset eritelmät vuonna 2022, ja vaatimustenmukaisuustestaus on asetettu saataville.

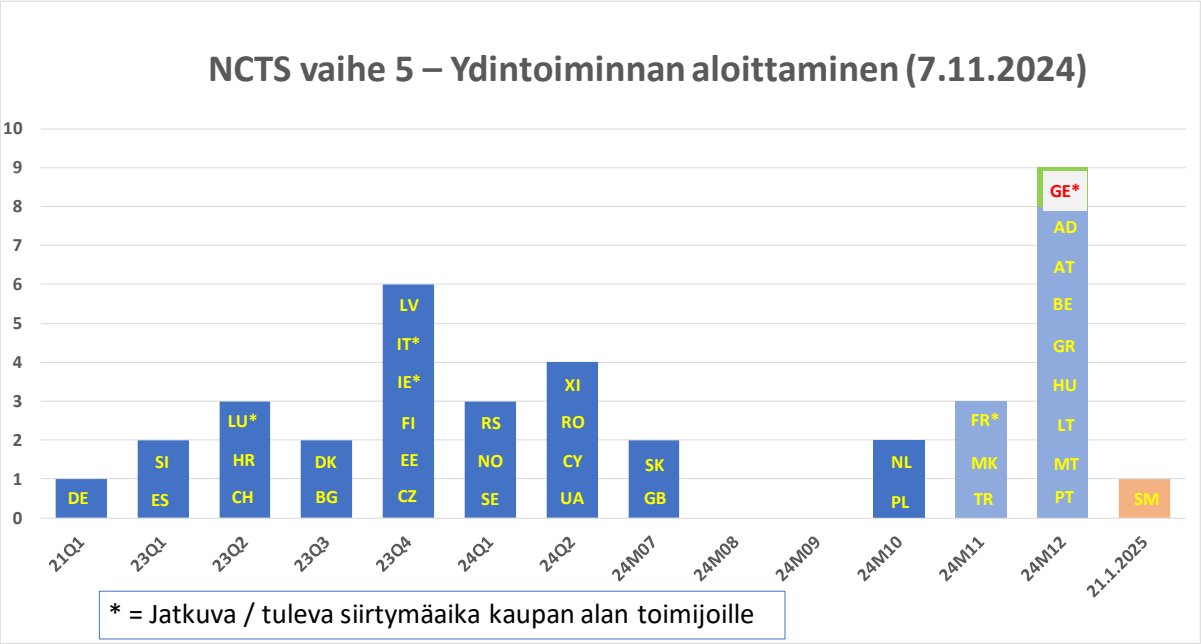
Auttaakseen jäsenvaltioita ja kaupan alan toimijoita panemaan täytäntöön kaikki *CCI-järjestelmän* skenaariot ja prosessit komissio laati *CCI-järjestelmän vaiheen 2* kattavan teknisten eritelmien paketin, johon on koottu molempien vaiheiden eritelmät, sekä oppaan.

Koko *CCI-järjestelmän* täydellisyyden arvioinnin osalta useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, että järjestelmäkehitys edistyy ja että ne ovat jossain määrin vakuuttuneita siitä, että ne saavuttavat käyttöönoton lopullisen välitavoitteen 2. heinäkuuta 2025.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.5.2 ja 4.4.2 jaksossa.

5) **UTK – Uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä** – *NCTS* (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on saattaa nykyinen unionin passitusjärjestelmä ja yhteinen passitusjärjestelmä vastaamaan UTK:n säännöksiä, kuten UTK:n datavaatimuksia ja muiden järjestelmien kanssa yhteisiä rajapintoja.

Edistyminen: UTK:n vuoden 2023 työohjelman mukaan *NCTS-järjestelmän vaihe 5* voidaan toteuttaa kahdessa vaiheessa: ydintoiminnot 1. joulukuuta 2023 mennessä siten, että toiminnan jatkuvuus on yhdenmukaistettu UTK:n kanssa, ja muut toiminnot 2. joulukuuta 2024 mennessä. Talouden toimijoille ilmoitettiin, että jäsenvaltiot voivat tarjota täysimittaiselle täytäntöönpanolle siirtymäkauden 2. joulukuuta 2024 saakka.

Kaavio 2: NCTS-järjestelmän vaiheen 5 käyttöönotto jäsenvaltioissa

NCTS-järjestelmän vaiheen 5 osalta on yleisesti ottaen saavutettu merkittävää edistymistä. Kuten kaaviosta 2 käy ilmi, 14 jäsenvaltiota aloitti ydintoiminnot 1. joulukuuta 2023 mennessä ja 11 uutta jäsenvaltiota aloitti ydintoiminnot lokakuuhun 2024 mennessä. Kaikki jäsenvaltiot vahvistivat uudelleen valmiutensa ottaa käyttöön ydintoiminnot ja muut toiminnot 2. joulukuuta 2024 mennessä lukuun ottamatta muutamia jäsenvaltioita, jotka ottaisivat ne käyttöön pian mutta viimeistään 21. tammikuuta 2025, joka on vanhan NCTS-järjestelmän vaiheen 4 päättymisajankohta.

NCTS-järjestelmän vaiheen 6 aikataulu synkronoitiin *ICS2-järjestelmän julkaisun 3* aikataulun kanssa.[9] Useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, että järjestelmän toteuttamiseen 1.

[9] Kuten vuonna 2023 suunniteltiin, UTK:n uuden työohjelman mukaisesti *NCTS-järjestelmän vaihe 5* on kokonaan käytössä 21. helmikuuta 2025 mennessä. Siirtymisen *NCTS-järjestelmän vaiheesta 5 vaiheeseen 6* on määrä tapahtua 1. maaliskuuta 2025 ja 1. syyskuuta 2025 välisenä aikana. Saman ajanjakson aikana siirrytään *ICS2-järjestelmän julkaisusta 2 julkaisuun 3*, mikä mahdollistaa näiden järjestelmien välisen synkronoinnin.

syyskuuta 2025 mennessä liittyy alhainen riski, ja jotkut niistä ovat jo edistyneet teknisten eritelmien laatimisessa. Kolme jäsenvaltiota (Puola, Ranska ja Romania) ilmoitti kuitenkin aikovansa ottaa järjestelmän käyttöön määräajan jälkeen.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.7.2 ja 4.5.2 jaksossa.

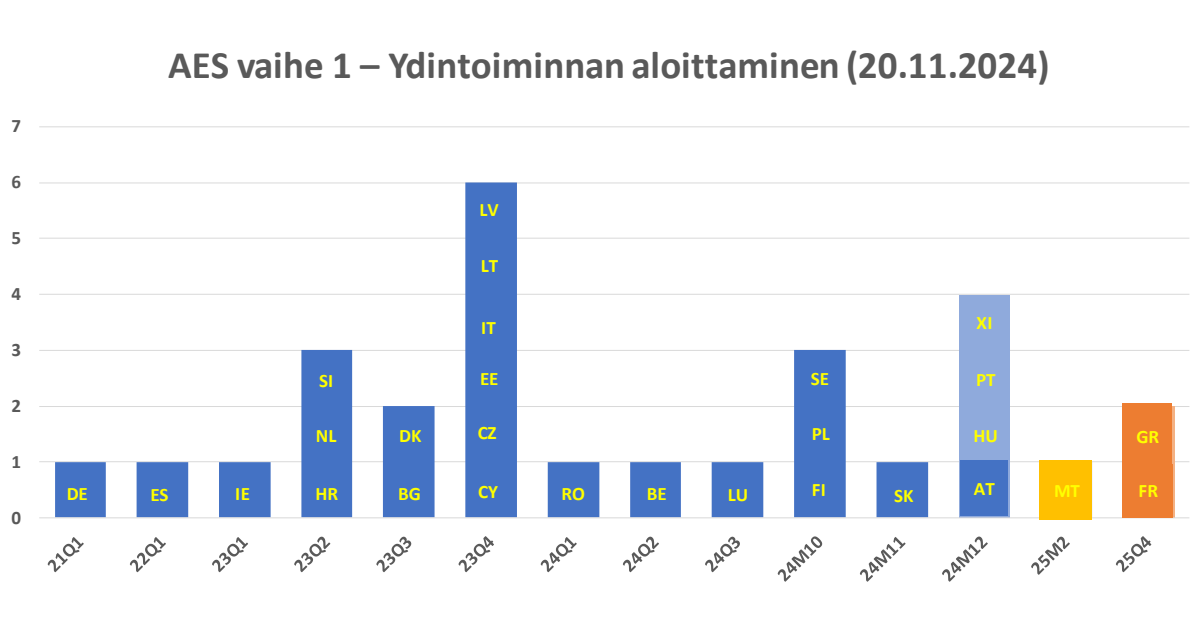
6) **UTK – Automaattinen vientijärjestelmä** – *AES* (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on panna täytäntöön tavaroiden vientiä ja poistumista koskevat UTK:n vaatimukset sekä kaupalle tarjotut UTK:n yksinkertaistukset.

Edistyminen: UTK:n vuoden 2023 työohjelman mukaan jäsenvaltiot voivat ottaa *AES*-järjestelmän käyttöön kolmessa vaiheessa: ydintoiminnot 1. joulukuuta 2023 mennessä, rajapinta valmisteveron alaisten tuotteiden siirtojen valvontajärjestelmän kanssa 13. helmikuuta 2024 mennessä ja muut kuin ydintoiminnot 2. joulukuuta 2024 mennessä.

Jäsenvaltiot ilmoittivat merkittävästä edistymisestä. Kuten kaaviosta 3 käy ilmi, 12 jäsenvaltiota aloitti ydintoiminnot 1. joulukuuta 2023 mennessä ja seitsemän uutta jäsenvaltiota aloitti ydintoiminnot lokakuun 2024 puoliväliin mennessä. Kaikki muut jäsenvaltiot Kreikkaa ja Ranskaa lukuun ottamatta ottavat käyttöön ainakin ydintoiminnot ja valmisteveron alaisten tuotteiden siirtojen valvontajärjestelmän rajapinnan ennen 11. helmikuuta 2025, ja useimmat niistä ottavat ne käyttöön ennen vuoden 2024 loppua.

Kansallisen järjestelmän eli *AES-järjestelmän osan 2* suhteen useimmat jäsenvaltiot ovat ottaneet järjestelmän käyttöön tai ottavat sen käyttöön ennen 2. joulukuuta 2024 asetettua määräaikaa.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.8.2 jaksossa.

Kaavio 3: AES-järjestelmän käyttöönotto jäsenvaltioissa

Yhteenvetona voidaan todeta, että edellä luetelluissa Euroopan laajuisissa hankkeissa komissio on edelleen saavuttamassa UTK:ssa ja UTK:n työohjelmassa sovitut lakisääteiset määräajat. Näiden Euroopan laajuisten järjestelmien kansallisten osien käyttöönotossa on kuitenkin havaittu vakavia viivästyksiin liittyviä riskejä jäsenvaltioissa. Ne koskevat erityisesti *CCI- ja AES-järjestelmää* (ks. 4.3 jakso).

4.2.2 Kansalliset hankkeet

Jäsenvaltioiden oli määrä saattaa päätökseen järjestelmiensä päivitys **kolmen täysin kansallisen hankkeen** osalta 31. joulukuuta 2022 mennessä UTK:n 278 artiklan 2 kohdan mukaisesti.[10] Kaikkiaan 22 jäsenvaltiota ei kuitenkaan kyennyt noudattamaan tätä määräaikaa, ja niille myönnettiin niiden pyynnöstä poikkeus, jolla käyttöönoton määräaikaa pidennettiin 31. joulukuuta 2023 saakka[11]. Viime vuoden kertomuksessa ilmeni joitakin lisäviivästyksiä pääasiassa kansallisessa tuontijärjestelmässä ja väliaikaisen varastoinnin järjestelmässä. Vuoden 2024 loppuun mennessä useimmat jäsenvaltiot olivat ottaneet käyttöön nämä erilaiset saapumis- ja tuontijärjestelmät, mutta on huomattava, että jotkin niistä toimivat iteraatioissa ja että jotkut toiminnot tai tietomallin päivitykset otetaan käyttöön järjestelmien myöhemmässä julkaisussa. Tältä osin näiden hankkeiden täysimittainen täytäntöönpano on edelleen kesken huomattavan monessa jäsenvaltiossa.

Kunkin kansallisen hankkeen edistyminen esitetään seuraavissa kohdissa ja kaaviossa 4:

1) **UTK – Saapumistiedonanto, esittämistiedonanto ja väliaikainen varastointi** (*AN, PN ja TS*) (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on automatisoida kansalliset saapumisprosessit ja yhdenmukaistaa kaupan ja tullin välistä tiedonvaihtoa kaikissa jäsenvaltioissa.

   Edistyminen: Edellisissä UTK:n vuotuisissa edistymiskertomuksissa todettiin, että kansallisten järjestelmien toteuttaminen aikataulun mukaisesti on epävarmaa. Kuten kaaviosta 4 käy ilmi, useimmat jäsenvaltiot pyrkivät saattamaan täytäntöönpanon päätökseen vuoden 2024 loppuun mennessä ottaen huomioon yhteyden *ICS2-järjestelmän julkaisuun 3*.

   Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.1.2 jaksossa.

2) **UTK – Kansalliset tuontijärjestelmät –** *NIS* (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on panna täytäntöön kaikki UTK:ssa vahvistetut tavaroiden tuontiin liittyvät prosessi- ja datavaatimukset.

   Edistyminen: Useat jäsenvaltiot ovat vuodesta 2022 alkaen ilmoittaneet, että hankkeen oikea-aikaiseen toteuttamiseen liittyy riskejä, minkä vuoksi niille on myönnetty poikkeuksia. Kuten kaaviosta 4 käy ilmi, *NIS-päivityksen* otti käyttöön 15 jäsenvaltiota. Muutamat jäsenvaltiot (Irlanti, Puola ja Slovakia) ovat kuitenkin ottaneet käyttöön uusia päivityksiä, kun taas neljä jäsenvaltiota ei arvioi saavuttavansa täytäntöönpanoa vuoden 2024 loppuun mennessä.

   Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.2.2 jaksossa.

3) **UTK – Erityismenettelyt** – *SP* (päivitys): Hankkeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa erityismenettelyjä (tullivarastointi, tietty käyttötarkoitus, väliaikainen maahantuonti sekä sisäinen ja ulkoinen jalostus).

---

[10] Tämä aikataulu ei kuitenkaan koske kansallisten erityismenettelyjen järjestelmän vientiosaa, jonka toiminta ja suunnittelu liittyvät *AES*-järjestelmään.

[11] Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/235, annettu 1 päivänä helmikuuta 2023, tiettyjen jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 nojalla pyytämän poikkeuksen myöntämisestä muiden menetelmien kuin sähköisten tietojenkäsittelymenetelmien käyttämiseksi meri- tai ilma-aluksen saapumistiedonantoa koskevien tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen (EUVL L 32, 3.2.2023, s. 220–222).
Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/234, annettu 1 päivänä helmikuuta 2023, tiettyjen jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 nojalla pyytämän poikkeuksen myöntämisestä muiden menetelmien kuin sähköisten tietojenkäsittelymenetelmien käyttämiseksi unionin tullialueelle tuotuihin tavaroihin liittyvää esittämistiedonantoa koskevien tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen (EUVL L 32, 3.2.2023, s. 217–219).
Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/236, annettu 1 päivänä helmikuuta 2023, tiettyjen jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 nojalla pyytämän poikkeuksen myöntämisestä muiden menetelmien kuin sähköisten tietojenkäsittelymenetelmien käyttämiseksi tullille muista kuin unionitavaroista esitettävää väliaikaisen varastoinnin ilmoitusta koskevien tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen (EUVL L 32, 3.2.2023, s. 223–225).
Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2023/237, annettu 1 päivänä helmikuuta 2023, tiettyjen jäsenvaltioiden pyytämän poikkeuksen myöntämisestä muiden menetelmien kuin sähköisten tietojenkäsittelymenetelmien käyttämiseksi unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 158, 162, 163, 166, 167, 170–174, 201, 240, 250, 254 ja 256 artiklassa säädettyyn unionin tullialueelle tuotuja tavaroita koskevaan tulli-ilmoitukseen liittyvien tietojen vaihtamiseen ja tallentamiseen (EUVL L 32, 3.2.2023, s. 226–228).

Edistyminen: Kuten kaaviosta 4 käy ilmi, 18 jäsenvaltiota on saattanut päätökseen *SP-järjestelmän osan 2*. Muut jäsenvaltiot ovat myöhässä määräajasta, ja neljä niistä ei suunnittele järjestelmän käyttöönottoa vuoden 2024 loppuun mennessä.

SP-järjestelmän osan 1 osalta useimmat jäsenvaltiot ovat ottaneet järjestelmän käyttöön tai ottavat sen käyttöön 2. joulukuuta 2024 mennessä huolimatta keskinäisistä riippuvuuksista *AES-järjestelmän* kanssa.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.3.2 ja 3.4.2 jaksossa.

	AN	PN	TS	NIS	SP IMP
UTK:n työohjelman määräaika	31.12.2022 pidennetty 31.12.2023 saakka[1]			31.12.2022 pidennetty 31.12.2023 saakka[2]	
AT	1.7.2023	1.6.2023	**2.6.2025**	**1.4.2025**	**1.4.2025**
BE	30.6.2023	5.7.2023	29.11.2023	28.8.2024	28.8.2024
BG	1.3.2023	10.11.2023	10.11.2023	10.11.2023	10.11.2023
CY	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024	30.10.2024
CZ	5.12.2023	5.12.2023	5.12.2023	**15.12.2025**	**15.12.2025**
DE	Ei sovelleta	6.3.2021	6.3.2021	31.10.2022	6.3.2021
DK	6.11.2023	6.11.2023	**8.3.2025**	**8.3.2025**	**8.3.2025**
EE	1.10.2023	15.3.2021	1.7.2021	1.7.2021	1.7.2021
ES	1.3.2023	1.1.2024	1.1.2024	5.9.2023	5.9.2023
FI	31.3.2023	31.3.2021	31.12.2022	31.12. 2022	31.12.2022
FR	30.6.2023	6.3.2024	6.3.2024	30.11.2024	30.11.2024
GR	31.12.2023	31.12.2023	**30.6.2025**	**30.6.2025**	**30.6.2025**
HR	1.7.2023	1.3.2023	17.4.2023	1.1.2023	1.1.2023
HU	2.4.2024	2.4.2024	2.4.2024	1.11.2023	1.11.2023
IE	1.7.2023	23.11.2020	23.11.2020	**20.1.2026***	23.11.2020
IT	13.12.2022	13.12.2022	13.12.2022	30.11.2022	30.11.2022
LT	1.3.2023	28.2.2023	31.10.2023	31.12.2023	31.12.2023
LU	1.3.2023	10.1.2023	10.1.2023	2.5.2023	2.5.2023
LV	24.9.2017	24.9.2017	24.9.2017	4.6.2018	4.6.2018
MT	4.11.2024	4.11.2024	4.11.2024	**31.1.2025**	**31.1.2025**
NL	30.6.2023	1.12.2023	1.12.2023	1.4.2022	1.4.2022
PL	1.7.2023	20.10.2024	20.10.2024*	20.10.2024*	28.3.2022
PT	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024
RO	1.5.2024	30.9.2024	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2024
SE	1.3.2023	27.9.2023	1.10.2024	31.12.2023	31.12.2023
SI	1.3.2023	1.3.2023	1.3.2024	1.1.2022	1.1.2022
SK	1.3.2023	1.10.2023	**2.6.2025***	**1.7.2025***	11.6.2016

Selite	
	Käyttöönotto valmis 31.12.2024 mennessä
	Järjestelmää ei ole otettu käyttöön 31.12.2024 mennessä
	Kansallisissa hankesuunnitelmissa ei ole ilmoitettu päivämääriä tai käyttöönotto ei ole sovellettavissa

Kaavio 4: Kansallisten saapumis- tai tuontijärjestelmien käyttöönoton aikataulu

[1] Määräaika päättyi 31. joulukuuta 2023 niiden jäsenvaltioiden osalta, joille oli myönnetty poikkeus. Lisäksi Suomi ja Kreikka toimittivat päivämäärät vuosineljänneksinä, joten jos vuosineljännes sijoittuu UTK:n työohjelman määräaikaan, sitä on pidetty määräajan mukaisena.
[2] Määräaika päättyy 31. joulukuuta 2023 niiden jäsenvaltioiden osalta, joille oli myönnetty poikkeus, tai 1. heinäkuuta 2024, kun sovelletaan komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 2 artiklan 4 a kohtaa.
* Kansallista järjestelmää päivitettiin ajoissa, mutta sitä on mukautettava edelleen UTK:n ja EU:n tullitietomalliin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että jäsenvaltiot ovat saattamassa kolmen täysin kansallisen hankkeensa päivityksen päätökseen. Merkittävä osa jäsenvaltioista ilmoitti viivästyksistä, jotka liittyivät pääasiassa väliaikaiseen varastointiin, NIS-päivitykseen ja SP-järjestelmän osaan 2, mikä johti käyttöönottojen

vuoden 2023 määräaikojen ylittämiseen. Tämä puolestaan vaikuttaa muihin alueisiin, kuten CCI-järjestelmään, sillä NIS-päivitys on tärkeä edellytys sähköisen järjestelmän käyttöönotolle.

4.3 TIETOTEKNISTEN UTK-HANKKEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANON VIIVÄSTYMISEN RISKI

Komission kehitystyö **etenee suunnitellusti**. Sen osalta ei ole havaittu viivästyksiä, joiden vuoksi käyttöönotto tapahtuisi lakisääteisen määräajan jälkeen, eikä riskejä, jotka voisivat aiheuttaa käyttöönoton viivästymisen. Jäsenvaltioiden kokemat viivästykset vaikuttavat Euroopan laajuisten järjestelmien, kuten *ICS2*-, *CCI*-, *NCTS*- ja *AES-järjestelmien*, käyttöönoton edistymiseen kokonaisuudessaan, mikä puolestaan vaikuttaa komission vastuulle kuuluviin toimiin. Tämän vuoksi Euroopan laajuisissa hankkeissa on varattu enemmän investointiresursseja vaatimustenmukaisuustestaus-, koordinointi- ja tukitoimiin. Lisäksi tämä edellyttää lisäapua vaihtoehtoisessa kansallisessa kehittämisessä, käyttöönottojärjestelmissä ja seurannassa sekä siinä, että keskeisiä osia on ylläpidettävä pidempään siirtymäkausien aikana.

Useimmat **jäsenvaltiot edistyvät vakaasti ja vähitellen** niiden vastuulle kuuluvissa kehittämistoimissa, joskin **osa hitaammin** kuin alun perin suunniteltiin, eivätkä jotkin jäsenvaltiot ole hyödyntäneet riittävästi UTK:n vuoden 2023 työohjelman mukaisia pidennettyjä ajanjaksoja. Tämän vuoksi joidenkin kansallisten ja Euroopan laajuisten hankkeiden **ilmoitettiin viivästyvän, minkä vuoksi ne eivät valmistu lakisääteisissä tai poikkeusten mukaisissa määräajoissa**.

Useimmat jäsenvaltiot ovat edistyneet merkittävästi Euroopan laajuisten järjestelmien kehittämisessä, ja useat jäsenvaltiot pyrkivät ottamaan järjestelmät käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä alkuperäisten määräaikojen ja myönnettyjen poikkeusten mukaisesti. Joissakin jäsenvaltioissa oli kuitenkin edelleen viivästyksiä vuonna 2024, minkä seurauksena niiden käyttöönottosuunnitelmat lykkääntyvät käyttöönoton aikavälin loppuun tai sen jälkeiseen aikaan. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita noudattamaan tiukasti kansallisia hankesuunnitelmiaan, jotta järjestelmät saadaan otettua käyttöön aikataulussa.

Jäsenvaltiot esittivät viivästyksille useita perusteluja, joista useimmat ovat toistuvia. Näitä ovat muun muassa taloudellisten ja henkilöresurssien puute, kilpailevat painopisteet ja järjestelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lisäksi jäsenvaltiot ilmoittivat kansallisten tietoteknisten infrastruktuurien kyvyttömyydestä vastata hankkeiden teknisiin tarpeisiin, toimeksisaajien valmiuksiin liittyvistä ongelmista ja riippuvuuksista muista sidosryhmistä. Muita viivästyksiin vaikuttavia tekijöitä ovat vaatimustenmukaisuuden testausaikojen pidentäminen, kaupan alan toimijoiden valmius, viivästyneet tai epäonnistuneet tarjouskilpailut, työläät hankintamenettelyt, hallintoon liittyvät ongelmat ja monimutkaiset järjestelmäintegroinnit.

Kansallisten saapumis- ja tuontihankkeiden osalta edellisissä kertomuksissa ja 4.2 jaksossa on todettu, että jäsenvaltiot esittivät virallisia poikkeuspyyntöjä, jotka koskivat lakisääteisten määräaikojen ylittäviä viivästyksiä kansallisissa hankkeissaan, ja poikkeuksilla pidennettiin määräaikaa 31. joulukuuta 2023 saakka.[12]

Kaaviossa 4 esitetyt tiedot osoittavat, että seuraavat jäsenvaltiot ovat myöhässä yhden tai useamman hankkeen osalta: Itävalta, Tšekki, Tanska ja Kreikka, minkä lisäksi jotkin jäsenvaltiot vaativat järjestelmänsä päivittämistä, jotta se olisi täysin UTK:n mukainen.

Edellä 4.2 eriteltyjen **Euroopan laajuisten hankkeiden osalta** ja kuten liitteenä olevasta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta käy ilmi, **useat jäsenvaltiot ilmoittivat komissiolle seuraavista viivästyksistä**:

- Seuraavat jäsenvaltiot aikovat panna tai panevat ***erityismenettelyjen osan 1*** täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen: Itävalta, Kypros, Tanska, Suomi, Ranska, Kreikka, Unkari, Italia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Romania, Ruotsi ja Slovakia.

[12] Muissa liikennemuodoissa kuin ilmaliikenteessä *saapumistiedonantoa*, *esittämistiedonantoa* ja *väliaikaista varastointia* koskevat poikkeukset ovat voimassa 29. helmikuuta 2024 saakka.

Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.3 jaksossa.

- Seuraavat jäsenvaltiot aikovat panna tai panevat ***ICS2-järjestelmän julkaisun 3*** täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen[13]: Tanska, Suomi, Luxemburg, Malta ja Romania. Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 4.2 jaksossa.

- Seuraavat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet aikovansa panna ***CCI-järjestelmän vaiheen 1*** täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen[14]: Itävalta, Kypros, Tšekki, Tanska, Kreikka, Suomi, Unkari, Irlanti, Malta, Alankomaat, Portugali, Ruotsi, Slovenia ja Slovakia. Belgia, Tšekki, Saksa, Suomi, Kreikka, Alankomaat ja Puola ilmoittivat aikovansa ottaa tai ottavansa ***CCI-järjestelmän vaiheen 2*** käyttöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen. Lisäksi Portugali ja Slovakia ovat pyytäneet poikkeusta. Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.5 ja 4.4 jaksossa.

- Itävalta, Belgia, Kypros, Tanska, Espanja, Suomi, Ranska, Kreikka, Unkari, Liettua, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Romania, Ruotsi ja Slovakia aikovat panna tai panevat ***CCI-järjestelmän vaiheen 5*** ydintoiminnot täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa tälle vaiheelle 1 vahvistetun määräajan jälkeen.[15] Kaikki jäsenvaltiot kuitenkin ottivat järjestelmän käyttöön 21. tammikuuta 2025 mennessä, mikä merkitsi siirtymäkauden päättymistä. Tämä on erittäin tärkeä saavutus UTK:n työohjelman täytäntöönpanossa. Muiden kuin ydintoimintojen osalta muutamat jäsenvaltiot ovat viivästyneet, mutta tämä ei vaikuta uuden NCTS-järjestelmän vaiheen 5 toimintaan, sillä suoraa yhteenliitäntää muiden jäsenvaltioiden järjestelmiin ei ole.

- Kreikka, Puola ja Romania ilmoittivat aikovansa ottaa tai ottavansa ***NCTS-järjestelmän vaiheen 6*** käyttöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen. Tätä hanketta on tarkasteltava yhdessä ICS2-järjestelmän julkaisun 3 kanssa. Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.7 ja 4.5 jaksossa.

- Seuraavat jäsenvaltiot aikovat panna tai panevat ***AES-järjestelmän osan 1*** ydintoiminnot täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa tälle vaiheelle 1 vahvistetun määräajan jälkeen[16]: Itävalta, Belgia, Kypros, Kreikka, Unkari, Luxemburg, Malta, Puola, Portugali, Romania, Ruotsi, Ranska ja Slovakia.

  Tärkeämpää on kuitenkin AES-järjestelmän viimeinen käyttöönottopäivä 2. joulukuuta 2024, joka on määritelty UTK:n työohjelmassa ja jonka siirtymäsäännöt ovat voimassa 11. helmikuuta 2025 saakka. Muutamat jäsenvaltiot (Portugali, Malta, Unkari ja Itävalta) ilmoittivat ongelmista, jotka saattavat johtaa hyvin lyhyeen viivästykseen. Kaksi jäsenvaltiota (Ranska ja Kreikka) ilmoitti kuitenkin merkittävämmästä ongelmasta, sillä ne eivät voineet ottaa osaansa käyttöön ajoissa kaikista toteutetuista toimenpiteistä huolimatta ja ne kohtasivat vakavia

[13] UTK:n työohjelman vuoden 2023 tarkistuksessa koko *ICS2-järjestelmän julkaisun 3* käyttöönoton määräajaksi kaikkien jäsenvaltioiden osalta on vahvistettu 3. kesäkuuta 2024. *ICS2-järjestelmän julkaisu 3* on tarkoitus ottaa käyttöön kolmessa vaiheessa: vaihe 1 kattaa meri- ja sisävesiliikenteen harjoittajat (käyttöönoton aikaväli alkaa 3. kesäkuuta 2024 ja päättyy 4. joulukuuta 2024), vaihe 2 meri- ja sisävesiliikenteen alakonossementin antajat (käyttöönoton aikaväli alkaa 4. joulukuuta 2024 ja päättyy 1. huhtikuuta 2025) ja vaihe 3 maantie- ja rautatieliikenteen harjoittajat (käyttöönoton aikaväli alkaa 1. huhtikuuta 2025 ja päättyy 1. syyskuuta 2025).

[14] Vuonna 2023 tarkistetun UTK:n työohjelman mukaan käyttöönoton aikaväli päättyy 1. heinäkuuta 2024.

[15] Vuonna 2023 tarkistetun UTK:n työohjelman mukaan järjestelmän ydintoimintojen käyttöönoton aikavälin on tarkoitus päättyä 1. joulukuuta 2023 ja muiden toimintojen 2. joulukuuta 2024. Kaikkien jäsenvaltioiden ja kaupan alan toimijoiden olisi käytettävä *NCTS-järjestelmän vaihetta 5* 2. joulukuuta 2024 mennessä. Siirtymäajan on tarkoitus päättyä 21. tammikuuta 2025.

[16] Vuonna 2023 tarkistetun UTK:n työohjelman mukaan käyttöönoton aikavälin on tarkoitus päättyä järjestelmän ydintoimintojen osalta 1. joulukuuta 2023, valmisteveron alaisten tuotteiden tietojenvaihtojärjestelmän (EMCS) yhteentoimivan rajapinnan kehittämisen osalta 13. helmikuuta 2024 ja muiden toimintojen osalta 2. joulukuuta 2024. Kaikkien jäsenvaltioiden ja kaupan alan toimijoiden olisi käytettävä *AES*-järjestelmää 2. joulukuuta 2024 mennessä. Siirtymäajan on tarkoitus päättyä 11. helmikuuta 2025.

viivästyksiä. Näin ollen uuden AES-järjestelmän täysimittainen käyttöönotto on estynyt, ja muiden jäsenvaltioiden ja eurooppalaisten yritysten on pysyttävä pidempään siirtymäkaudella.

Koska AES-strategian täytäntöönpano viivästyi, komissiota pyydettiin ylläpitämään viestien keskusmuunninta vuoden 2025 loppuun asti, jotta voidaan varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus ja välttää kauppavirtojen häiriöt. Tämä tarkoitti siirtymäkauden tosiasiallista pidentämistä. Laajennuksen oikeudellisen kattavuuden varmistamiseksi komissio ehdotti sähköisiä järjestelmiä koskevista teknisistä järjestelyistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (IRTA) oikeudellista muutosta. Tästä muutoksesta äänestettiin 7. helmikuuta 2025 ja se hyväksyttiin maaliskuussa 2025. Se mahdollistaa vientiä ja maasta poistumista koskevien siirtymätoimenpiteiden jatkamisen 14. joulukuuta 2025 saakka, kun taas jäsenvaltioiden määräaika pysyy UTK:n työohjelmassa määritellyn mukaisena.

Kreikka, Suomi, Malta ja Ranska ilmoittivat aikovansa ottaa tai ottavansa ***AES-järjestelmän osan 2*** käyttöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen. Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 3.8 jaksossa.

- Seuraavat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet aikovansa ***GUM-järjestelmän osan 2*** täytäntöön vasta UTK:n työohjelmassa vahvistetun määräajan jälkeen[17]: Kreikka, Suomi, Saksa ja Ranska. Lisätietoja on tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 4.1 jaksossa.
- EMSWe:n kanssa yhteenliitetyn ***PoUS-järjestelmän vaiheen 2*** täytäntöönpanon osalta hanke on aikataulussa tullin näkökulmasta, mutta merenkulkualan kansallisten keskitettyjen palvelupisteiden saatavuus saattaa viivästyä jäsenvaltioiden merenkulkuviranomaisten keskuudessa.

Komissio analysoi ja seuraa edellä mainittujen hankkeiden tilannetta hyvin tiiviisti sekä pyrkii lisäämään tukeaan (ks. 4.4 jakso jäljempänä).

4.4 KORJAAVAT TOIMET

Jäsenvaltiot esittivät useita korjaavia toimia (mahdollisiin) viivästyksiin puuttumiseksi ja lakisääteisten määräaikojen noudattamiseksi. Näihin toimiin kuuluvat resurssien kohdentamisen optimointi, joustavien menetelmien käyttöönotto, integroitujen järjestelmäratkaisujen toteuttaminen ja koordinoinnin vahvistaminen toimeksisaajien kanssa tehokkuuden parantamiseksi ja yhteistyön tehostamiseksi. Osa jäsenvaltioista taas aikoo parantaa organisaatiorakenteita, virtaviivaistaa prosesseja ja hienosäätää suunnittelua projektinhallinnan ja päätöksenteon parantamiseksi. Näihin toimenpiteisiin viitattiin sekä kansallisten että Euroopan laajuisten hankkeiden kohdalla.

Jäsenvaltioissa tapahtuvien viivästysten vuoksi **komissio on lisännyt tukeaan jäsenvaltioille useilla toimilla**.

Komissio on *ensinnäkin* **parantanut tietoteknisen UTK-ohjelman valvontaa ja seurantaa** lisäämällä edistymisraporttien toimittamistiheyttä ja järjestämällä kahdenvälisiä johtajatason kokouksia ja vierailuja kunkin jäsenvaltion kanssa. UTK:n työohjelman täytäntöönpanoa on käsitelty johdonmukaisesti pääjohtajan kokousten ja vierailujen aikana ja jäsenvaltioiden pääjohtajien kanssa pidetyissä korkean tason kokouksissa, kuten tullipoliittisessa ryhmässä. Jäsenvaltioita kannustettiin toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä.

Komissio käytti edelleen tullin monivuotisen strategisen suunnitelman raportointityökalua kyseisen suunnitelman vuoden 2023 tarkistuksen ja UTK:n vuoden 2023 työohjelman perusteella seuratakseen edistymistä ja hankkeiden tavoitteita sekä havaitakseen viivästymiset varhaisessa vaiheessa.

[17] Vuonna 2023 tarkistetun UTK:n työohjelman mukaan *GUM-järjestelmän osa 1* on otettava käyttöön 11. maaliskuuta 2024 mennessä. Jäsenvaltiot voivat määritellä *GUM-järjestelmän osan 2* käyttöönoton aikavälin alkamispäivän, mutta sitä ei saatu ottaa käyttöön ennen 11. maaliskuuta 2024.

Raportointityökalu esitetään neljännesvuosittain jäsenvaltioille sähköisen tullin koordinointiryhmässä, joka kokoontuu yhdessä kaupan alan toimijoiden kanssa.

Kuten UTK:n työohjelmassa ja vuonna 2023 tarkistetussa tullin monivuotisessa strategisessa suunnitelmassa todetaan, komissio asettaa myös erityisiä välitavoitteita, jotta varmistetaan Euroopan laajuisten hajautettujen järjestelmien sujuva käyttöönotto ja vältetään lisäkustannukset.

Toiseksi komissio on **lisännyt jäsenvaltioille Euroopan laajuisiin järjestelmiin antamaansa tukea** soveltamalla joustavaa ja vaiheittaista menetelmää sähköisten UTK-järjestelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon. Siihen sisältyy prototyyppien kehittäminen, nopea ongelmanratkaisu sekä komission ja jäsenvaltioiden tasapuolinen työnjako. Se parantaa järjestelmän laatua ja auttaa saavuttamaan konkreettista edistymistä. Jäsenvaltiot ja kaupan alan toimijat ovat ottaneet tämän lähestymistavan hyvin vastaan.

Lisäksi komissio on perustanut sidosryhmien välisen yhteistyömekanismin, jota on käytetty hankkeiden alusta alkaen ja jonka tavoitteena on tehostaa valmistelutoimia, ehkäistä päätöksenteko-ongelmia ja varmistaa avoimuus antamalla säännöllisiä päivityksiä hankkeista.

Komissio on myös edelleen jatkanut kunkin Euroopan laajuisen järjestelmän koordinointi- ja seurantaohjelmia, jotka edellyttävät jäsenvaltioilta huomattavaa työtä kansallisten osien kehittämiseksi.

Lisätietoja ICS2-järjestelmän, NCTS-järjestelmän vaiheen 5 ja AES-järjestelmän osalta toteutetuista toimista:

- **Euroopan laajuisen *ICS2-järjestelmän* osalta** komissio antoi edelleen jäsenvaltioille ja talouden toimijoille tukea *ICS2-järjestelmän julkaisuun 3* liittyvään kehittämistoimintaan useilla tavoilla. Se muun muassa järjesti asiaan liittyviä verkkoseminaareja, antoi vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin ja koordinoi kokouksia sen varmistamiseksi, että hankesuunnitelmat ovat yhdenmukaisia komission tietotekniikan käyttöönoton välitavoitteiden kanssa. Lisäksi komissio asetti viestintäkampanjoita, verkkokoulutuksia ja aineistoja julkisesti saataville CIRCABC-järjestelmään.
- ***NCTS-järjestelmän vaiheen 5* ja *AES-järjestelmän*** (jotka ovat Euroopan laajuisia järjestelmiä) osalta komissio jatkoi kansallisten hallintojen koordinointiohjelmaa, jolla tuetaan jäsenvaltioita kansallisten osien kehittämisessä ja käyttöönotossa. Ohjelmaa on laajennettu valvomaan jäsenvaltioiden ja kaupan alan toimijoiden siirtymistä *NCTS-järjestelmän vaiheeseen 5* ja *AES-järjestelmään*, seuraamaan toiminnan jatkuvuutta siirtymän aikana ja edistämään tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa. Tähän sisältyivät muun muassa oma tukipalvelu, virtuaalikokoukset jäsenvaltioiden kehittämistoimien viivästysten vähentämiseksi, päivitettyjen tietojen levittäminen kaupan alan toimijoille ja säännöllinen raportointi sähköisen tullin koordinointiryhmälle ja kaupan alan yhteydenpitoryhmälle. Lisäksi vuoden 2021 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen komissio on julkaissut neljännesvuosittain uusiin järjestelmiin siirtymistä koskevia konsolidoituja edistymiskertomuksia, jotka sisältävät ongelmien varhaiseen havaitsemiseen käytettäviä keskeisiä suorituskykyindikaattoreita.

Muiden Euroopan laajuisten hankkeiden seuranta- ja koordinointiohjelmien innoittamana komissio lisäsi toimiaan seuratakseen tiiviisti kansallisten osien kehityksen edistymistä jäsenvaltioissa **CCI-hankkeen osalta** ja laati neljännesvuosittaisen konsolidoidun edistymiskertomuksen vuoden 2024 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen. Lisäksi komission erityinen CCI-yritystyöryhmä jatkoi pyrkimyksiään käsitellä tuontia koskevia jäsenvaltioiden kysymyksiä ja tuonnin yksinkertaistuksia, kuten keskitettyä tulliselvitystä. Sen ohella järjestettiin säännöllisiä viikoittaisia ja kahden viikon välein pidettäviä teknisiä kokouksia sekä palautetilaisuuksia vaatimustenmukaisuustestauksesta.

Kolmanneksi komissio pyysi jäsenvaltioilta tietoa ongelmista, joihin ne tarvitsevat tukea lieventääkseen riskejä. Jäsenvaltiot ilmoittivat **kyselytutkimuksessa**, että johtajatasolla järjestetyt kahdenväliset kokoukset ja tekninen vuoropuhelu verotuksen ja tulliliiton pääosaston kanssa ovat olleet erittäin hyödyllisiä. Jäsenvaltiot pitivät myös komission tarjoamia teknisiä verkkoseminaareja ja tiedonvaihtotoimia hyödyllisinä. Osa jäsenvaltioista ehdotti uusia toimintaohjeita ja koulutuksia ja

talouden toimijoille suunnattuja ohjeita sekä yritystukea ja asiantuntemusta koskevaa apua, jota komissio vei eteenpäin vuonna 2024.

Neljänneksi viivästysten syyksi paljastui kyselytutkimuksessa ja jäsenvaltioiden kanssa käydyissä kahdenvälisissä keskusteluissa usein asianmukaisen rahoituksen puute. Komission tiedotuksella **teknisen tuen välineen 2025** uudesta rahoituspyynnöstä tähdätään siihen, että jäsenvaltiot tietäisivät, että ne voivat saada tukea UTK:n digitaaliseen muutokseen.

Viidenneksi kolme jäsenvaltiota (Ranska, Malta ja Kreikka) osallistui pilottihankkeeseen, jonka komissio otti vuoden 2023 lopussa käyttöön **konsulttiyrityksen kanssa** vastatakseen jäsenvaltioiden erityisiin tarpeisiin UTK:n digitaaliohjelman päivittäisessä hallinnoinnissa. Nämä jäsenvaltiot raportoivat vuonna 2024, että annetut näkemykset ja suositukset olivat erittäin hyödyllisiä, koska ne saivat paremman käsityksen ongelmista ja siitä, miten niihin olisi puututtava, jotta vältyttäisiin lisäviivästyksiltä.

Kuudenneksi komissio jatkoi toimia **saatujen kokemusten** ja **parhaiden käytäntöjen** keräämiseksi digitaalihankkeiden kehittämisestä. Tätä varten vuonna 2024 toteutetussa kyselyssä kerättiin nämä tiedot, ja tulokset lisättiin tämän kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 1.2 jaksoon.

Vuoden 2025 lopun lähestyessä jäsenvaltioita on kehotettu noudattamaan UTK:n uudessa työohjelmassa vahvistettuja määräaikoja. Tietoteknisten UTK-hankkeiden täytäntöönpanon loppuun saattamiseen on enää yksi vuosi aikaa. **Poikkeuksellisia ja välittömiä toimia on toteutettava**, jotta vältetään viivästykset ja varmistetaan Euroopan laajuisten järjestelmien toiminnan jatkuvuus. Komissio on EU:n lainsäädännön mukaisesti käynyt virallista kirjeenvaihtoa niiden jäsenvaltioiden kanssa, joiden tietojärjestelmien täytäntöönpano on viivästynyt.

Vaikka komissio antaa tukea monin tavoin, kuten edellä on esitetty, vastuu kansallisten osien ja järjestelmien kehittämisestä ja käyttöönotosta on jäsenvaltioilla. Tehtävänjako on määritelty ja siitä on sovittu kaikkien sidosryhmien kanssa alusta alkaen, ja sitä olisi noudatettava kaikissa hankkeiden elinkaaren vaiheissa.

4.5 LAAJENTUMISMAIDEN TILANNE

Tulevien EU:n laajentumismaiden ja muiden yhteistä passitusmenettelyä koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten on otettava huomioon siirtyminen UTK:ssa kaavailtuihin parannettuihin sähköisiin järjestelmiin ja uudistusehdotuksessa käyttöön otetut uudet tietotekniset lähestymistavat.

Komissio ei seuraa järjestelmällisesti ehdokasmaiden edistymistä sähköisten järjestelmien käyttöönotossa osana UTK:n 278 a artiklan mukaista raportointivelvoitetta. Osana laajentumisstrategiaa, myös EU:n kanssa tehtyjä assosiaatiosopimuksia, niiden lainsäädännön yhdenmukaistamista EU:n tullilainsäädännön kanssa tukevien tietotekniikkajärjestelmien käyttöönotto on kuitenkin keskeinen tekijä EU:n säännöllisesti toteuttamissa arvioinneissa.

Ehdokasmaiden on asteittain liityttävä UTK:n järjestelmiin tai otettava ne käyttöön, jotta ne voivat liittyä EU:n tullialueeseen. Suunnitellusta liittymispäivästä riippuen niitä voidaan myös vaatia toteuttamaan tulliuudistuspaketissa ehdotetut tulevan EU:n tullidatakeskuksen toiminnot.

Valmisteltaessa laajentumista, johon ehdokasmaat osallistuvat, tulevaisuudessa on toteutettava säännöllisesti useita keskeisiä toimia. Näitä ovat muun muassa raportointi digitaalisesta täytäntöönpanosta ja osallistuminen vaatimustenmukaisuuden testaukseen ehdokasmaiden kansallisten järjestelmien sekä jäsenvaltioiden ja EU:n järjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Lisäksi EU:n on arvioitava säännöllisesti järjestelmien suorituskykyä.

5. TIIVISTELMÄ JA PÄÄTELMÄT

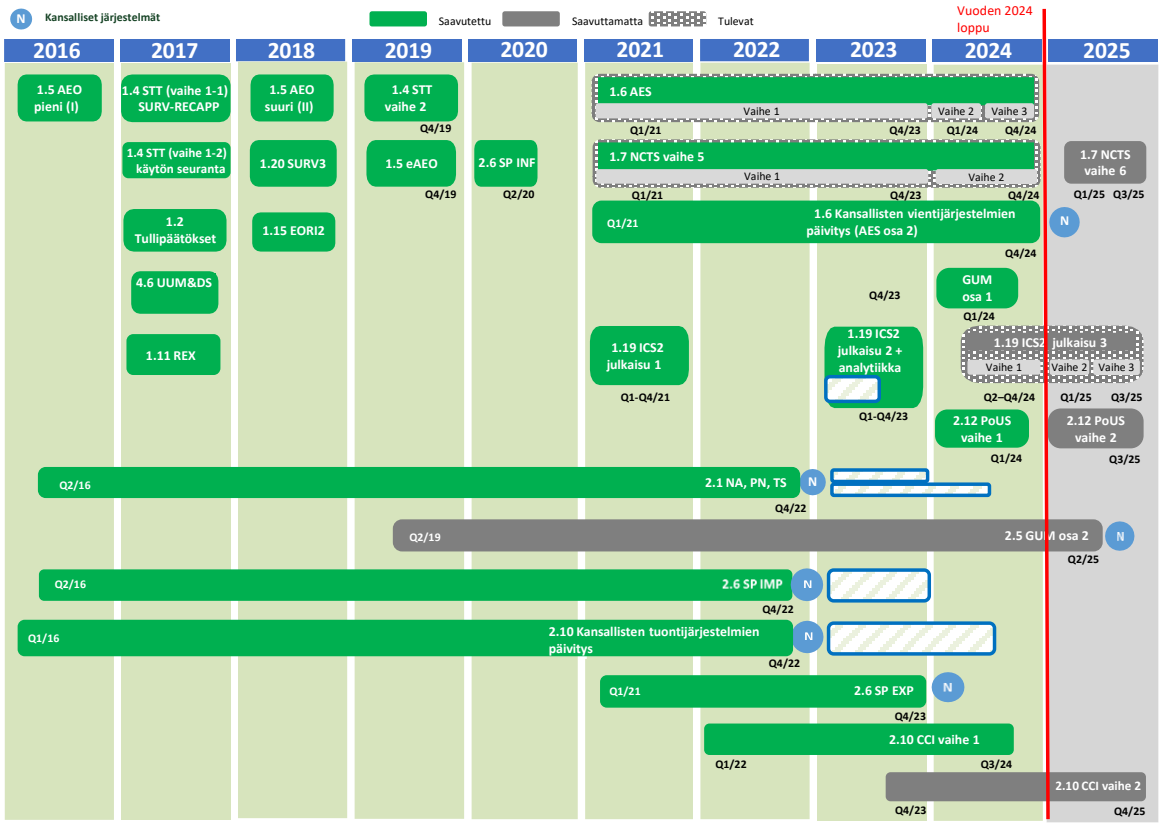
UTK:n täytäntöönpano on ollut yhteistyöhanke, jolle on ominaista kaikkien sidosryhmien vahva sitoutuminen sen jälkeen, kun UTK:n työohjelma hyväksyttiin ensimmäisen kerran vuonna 2014.

Tätä kertomusta laatiessaan komissio analysoi tiiviisti vuonna 2024 kerättyjä edistymistietoja ja havaitsi, että jäsenvaltiot ovat edistyneet merkittävästi vuoden 2025 tavoitteen saavuttamisessa. Tämä yhteinen sitoutuminen johti merkittävään edistymiseen UTK:n digitaalisen täytäntöönpanon ohjelmassa vuonna 2024, kun vakuuksien hallintajärjestelmä (GUM), ICS2-järjestelmän julkaisu 3, PoUS-järjestelmän vaihe 1 ja NCTS-järjestelmän vaihe 5 otettiin onnistuneesti käyttöön.

Näistä saavutuksista huolimatta jotkin jäsenvaltiot kamppailevat edelleen tiettyjen hankkeiden määräaikojen kanssa, erityisesti tuonnin (NIS, TS ja CCI) ja viennin (AES) osalta. Joidenkin jäsenvaltioiden viivästykset vaikuttavat kielteisesti muihin sidosryhmiin, mikä rajoittaa hyötyjä ja aiheuttaa lisäkustannuksia komissiolle, muille jäsenvaltioille ja eurooppalaisille yrityksille. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole vielä ottaneet käyttöön päivitettyä kansallista tuontijärjestelmää, komissio ei vielä saa kaikkia valvontatehtäviensä suorittamiseen tarvittavia tietoja. CCI-järjestelmän osalta eurooppalaiseen liiketoimintaan kohdistuu vaikutuksia, sillä käyttöönotto ja yrityksille koituvat edut ovat saatavilla ainoastaan, jos molemmat osallistuvat jäsenvaltiot (joihin yritys on sijoittautunut ja joissa yritys esittää tavarat) ovat ottaneet käyttöön kansallisen CCI-järjestelmän osansa. AES-järjestelmällä on vaikutusta muihin jäsenvaltioihin sen vuoksi, että yhdessä jäsenvaltiossa aloitettu välillinen vienti edellyttää, että poistuminen vahvistetaan toisessa jäsenvaltiossa, jotta yritykset voivat saada todisteen poistumisesta ja arvonlisäveron palautuksen. Näin ollen molempien jäsenvaltioiden on voitava viestiä samassa järjestelmässä.

On edelleen olennaisen tärkeää, että kaikki sidosryhmät jatkavat ponnistelujaan ja osoittavat tarvittavat resurssit vuoden 2025 lopullisen määräajan noudattamiseksi, koska lisäviivästyksillä on edelleen heijastusvaikutuksia muihin jäsenvaltioihin ja ne häiritsevät johdonmukaista toimintakehystä, jonka on tarkoitus hyödyttää kaikkia talouden toimijoita yhdenmukaisesti. Se merkitsee komission, jäsenvaltioiden ja talouden toimijoiden puolella vaatimustenmukaisuustestausta, koordinointia ja laajennettua järjestelmän ylläpitoa koskevien resurssien pitkäaikaista ja tehostettua käyttöä. Lisäksi UTK:n digitaalisella täytäntöönpanolla on keskeinen asema tulojen suojaamisessa ja epäreilun tai laittoman kaupan torjunnassa.

Verrattuna vuoteen 2023 jäsenvaltioiden toimet ja tulokset ovat nyt selvempiä, ja ne paljastavat yhä monipuolisemman edistymisen, kun lähestytään UTK:n täytäntöönpanon viimeistä vuotta. Tämä vaihtelu korostaa, että tarvitaan kiireellisesti yhtenäisiä ja nopeita toimia, joilla varmistetaan täydellinen digitaalinen siirtymä kaikissa jäsenvaltioissa. Vauhdin ylläpitäminen, takaiskuihin puuttuminen ja määräaikojen noudattaminen ovat olennaisen tärkeitä toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi ja talouden toimijoiden tukemiseksi unionin siirtyessä kohti täysin digitaalista tulliympäristöä. Kuten alla olevasta kaaviosta käy ilmi, olemme saaneet paljon työtä tehtyä ja viimeinen käyttöönottovuosi on jo näköpiirissä.

Kaavio 5 – Yleiskatsaus aikataulusta

Vuoteen 2024 mennessä noin 63 prosenttia jäsenvaltioista on kohdannut viivästyksiä CCI-järjestelmän vaiheessa 1, kun taas muiden osien, kuten ICS2-järjestelmän julkaisun 3 ja AES-järjestelmän, osalta on ilmoitettu vähemmän viivästyksiä, joista kukin vaikuttaa enintään 11 prosenttiin jäsenvaltioista. Nämä erot heijastavat valmiustason eroja ja osoittavat, että ilman jatkuvia ponnisteluja viivästykset voivat vaikuttaa yhteiseen aikatauluun, jonka mukaan UTK:n täysimittainen käyttöönotto on tarkoitus toteuttaa vuoteen 2025 mennessä.

Tämän tärkeän välitavoitteen saavuttamiseksi kaikkien sidosryhmien on nyt kaksinkertaistettava panoksensa ja sitoutumisensa UTK:n työohjelman lainsäädännöllisiin aikatauluihin. Samanaikaisesti komissio on virallisesti pitänyt yhteyttä viivästyksiä kokeneisiin jäsenvaltioihin EU:n lainsäädännön mukaisesti. Komissio jatkaa tiivistä seurantaansa ja tukeaan sekä ohjelma- että hanketason sitoutumisella, jota täydennetään kahdenvälisillä keskusteluilla ja kokouksilla jäsenvaltioiden kanssa.